

Paul n sob gbaunj yiiga daan n tis KORINT DIM la nwa

¹ Man Paul on ka Wina'am da buol ne o boodim ka m a Yesu Kiristo Tumtum la, ne ti ba'abiig Sostenes ² n sobid gbaunj kanja nwa n tisid yanam bane a Wina'am nidib n be Korint teñin la. Wina'am buoni yanam ne nidib bane be zin'ig wusa n buoni ti Zugsob Yesu Kiristo yu'ur la, ka ya a o nidib, ka o ganji ya ka ya a noor yinni ne Yesu Kiristo. O ane ba Zugsob ne tinam Zugsob men.

³ Ti Ba' Wina'am ne ti Zugsob Yesu Kiristo na tisi ya yelsum ne sumalisim.

Wina'am tisi ya yelsum la yela

⁴ M pu'usid Wina'am bareka saña wusa ya yela, o popielim kan ka ya di'e Yesu Kiristo ni la zug. ⁵ Yanam a noor yinni ne Kiristo la zug, Wina'am tisi ya mi'ilim buudi wusa, ka ke ka ya tun'e n pian'ad o yela su'unja. ⁶ Kiristo labaar kpen' ya sunya ni kiñkinj. ⁷ Dinzugo yaname gur sanjkan ka ti Zugsob Yesu Kiristo na ti nie o menj na la, ya pu gu'unj piini yinni di'ere. ⁸ Wina'am na guri ya kiñkinj n paae dunia naar ben. Ka ti Zugsob Yesu Kiristo ken daar la, ka o ku nye yelbe'ed si'a ya nii. ⁹ Wina'am one buoli ya ka ya niñ noor yinni ne ti Zugsob o Biig Yesu Kiristo la, a sida sob.

Bakir Wina'am nidib soogin la yela

10 M ba'abiise, m sosi ya ne ti Zugsob Yesu Kiristo yu'ur zug ye ya wusa siakim taaba noor, ka bakir da bee ya soogine. Niñimi noor yinni ne taaba ka more poten'er ne gban'ar yinni.
11 M ba'abiise, Kloë yidim sieba kena tu'as im nyain ye nogban nwa'ar bee ya soegin. **12** Li ane anwa, so' yet ye, "Man dolne Paul," ka so' me yet ye, "Man dolne Apollos," ka so' me yet ye, "Man dolne Piita," ka so' me yet ye, "Man dolne Kiristo."

13 Kiristo weligne zin'is kon'ob kon'oba? Li da ka'ane Paul n da kpi dapuudir zug tisi yaa, li da ane Kiristo. Ba pu suu ya ku'om ye ya a Paul nya'andolibä, amaa ye ya dolne Kiristo. **14** M pu'us Wina'am bareka ye m pu su ya yinni ku'om asee Krispus ne Gaius. **15** Dinzugo so' ku nyanje yel ye, ba da suu o ku'om ka o a Paul nya'andola. **16** Eenn sida, m me da suu Stefanas ne o yidim ku'om. Amaa m pu lem banj man suu so' ya'asa **17** Kiristo pu ganji m ye m su nidiba ku'om, amaa ye m mool Wina'am labasun la tis nidib, ka li ka'ane wuu ninsaalib mi'ilim, ka da ke ka Kiristo ku'um dapuudir zug pañja la lieb zaalim.

Kiristo ku'um pa'ani ti Wina'am ya'am a si'em la yela

18 Nimbane bodig la nok Kiristo ku'um dapuudir zug labaar la, ka li ane yalimis. Ka tinam bane paam faanr la, mi' ye li ane Wina'am pañj.
19 Bozugo li sob Wina'am gbaunjin ye
 "Wina'am ye,
 'M na sa'am ya'am dim mi'ilim,
 ka yiis banjidib la banire ba ni.' "

20 Ano'on a ya'am daana? Ano'on a gbaunjmi'ida? Dunia nwa nogban nwa'ar daan be yaani? Wina'am ke ka dunia kaja nwa ya'am ane yalimis. **21** Wina'am ya'am poogin ka o ke ka nidib ku banj o ne ba menj ya'am, ka lee gban'e ye o zanj yalimis labaar kan ka ti mool la n tilig bane niŋ o yadda. **22** Jew dim bood ye bunnyalima maal ka ba niŋ o yadda, ka Greek dim bood ya'am. **23** Ka tinam moonne Kiristo ku'um dapuudir zug la yela, labaar kane ka Jew dim nok ka li a sisin, ka bane ka' Jew dim la nok ka li a yalimis. **24** Ka Jew dim ne bane ka' Jew dim ka Wina'am ganj la, mi' ye Kiristo ku'um labaar la ane Wina'am paŋ ne ya'am. **25** Bun line ka Wina'am maal ka ninsaalib noki li ka li a yalimis, mor ya'am n gaadi ninsaalib ya'am. Ka bun line ka Wina'am niŋ la, ka li ke ka ninsaalib ten'es ye o ka' paŋ la, mor paŋ n gaad ninsaalib paŋ.

26 M ba'abiise, nannanna ten'esimi yaname daa a si'em saŋkan ka Wina'am daa buoli ya la. Nidib daa gos ka ya bi'ela mor ya'am bee paŋ, ka me ten'es ye ya bi'ela a nintitada. **27** Wina'am ganj dine ka dunia dim ten'es ka li a yalimis ye o diis ya'am dim nyan ka me ganj lin ka dunia dim ten'es ka li paŋ kae' la, ye o diis paŋ dim nyan, **28** ka ganj din ka dunia dim pu gosi lii, ne dine ka ba ne'es, ne din ka ba ten'es ka li a zaalim, ye o sa'am din ka dunia dim ten'es ka li a nimmua bun. **29** O niŋ ne'enja ye nid ku nyanje du'os o menj Wina'am tuonne. **30** Amaa Wina'am keya ka ya a noor yinni ne Yesu Kiristo, ka on zug, ti mor ya'am, ka a popielim dim Wina'am tuon, ka lieb o nidib, ka yi tuumbe'ed so'olim ni. **31** Alazug ka

li sob Wina'am gbaunjin ye, “One bood ye o nwe'e
nyo'og, on nwe'em nyo'og ne lin ka Zugsob la ninj
la.”

2

Kiristo ku'um dapuudir zug labaar la yela

¹ M ba'abiise, man daa keñe ya sa'an na la,
m daa pu mool Wina'am labaar la n tisi ya ne
nomi'ilim ne ninsaalib ya'am, ² ka daa gban'e ye
m ku mool si'el yela asee Yesu Kiristo yela gullim,
ne on kpi dapuudir zug la. ³ Man daa be ya sa'an
la, m daa ka' pañja, ka dabiem ne kikirug daa
mori m. ⁴ M daa pu tu'as labaar la ne mi'ilim
pian'ad line malis nidib n na ke ka ba siaki lii,
ka lee daa tu'asi li ne, ka Wina'am Siig Sunj pa'al
o pañ, ⁵ ye ya yadda ninjir Yesu Kiristo ni pu yi
ninsaalib ya'amin naa, ka lee yine Wina'am pañ
ni na.

Wina'am ya'am a si'em la yela

⁶ Ka la'am ne lin a sida la, ti me pian'ad ne
ya'am n tisid bane mi' Wina'am su'unja. Li ka'
dunia nwa nidib ya'am bee bane so'e dunia nwa
ya'am. Nimbama nwa pañ na lieb zaalim. ⁷ Ka
ti tu'asid ne Wina'am ya'am sua'adir line sua' ka
nidib ku bañ laa. Li ane bun kan ka Wina'am da
pun gañ ka dunia la nam pu si'inje, ye ti kpen'
Wina'am na'am ni. ⁸ Bane so'e dunia kaña nwa
so' zi' ya'am kaña. Ba ya'a daa mi'ine li, ba
naan ku kpa'an Zugsob one a na'amtita'ar daan
la dapuudir zugo. ⁹ Ka li dolne lin sob Wina'am
gbaunj ni si'em la ye,

“Lin ka nid nan pu nye bee wum,

ne lin ka nid nan pu ten'es ye li na maal laa,
ye li ane lin ka Wina'am maal tiebi gur bane
noj o la."

¹⁰ Ka Wina'am ke ka ti banji li, ka li yine o Siig
Sunj ni na.

Siig Sunj la banjid si'el kam za'a hale Wina'am
yel sua'ada. ¹¹ Li ane ninsaal siig gullim line
be o ni n mi' ninsaal kan potenda. Ala men so'
me zi' Wina'am potendaa, asee Wina'am Siig la
ma'aa. ¹² Wina'am pu tisi ti dunia kanya nwa
potendaa. O tisi ti o mej Siig Sunj ka ti nyanye
banj lin wusa ka o tisi ti. ¹³ Ka ti pu pian'ad
ne pian'aban ka ninsaalib pa'ali ti ne ba ya'am,
ka lee pian'ad ne pian'aban ka Wina'am Siig
Sunj pa'ali ti, ka bigiside Wina'am yelsida n tisid
nimbane ka Wina'am Siig bee ba ni. ¹⁴ Amaa
nid one ka Wina'am ka' o nii, ku nyanye di'e piini
bane yit Wina'am Siig ni naa, lin a yalimis o sa'an
la zug. Ka bane ka Wina'am Siig Sunj la bee ba ni
la ma'aa banji li yela. ¹⁵ One ka Wina'am Siig bee
o ni na nyanye banj ka kad dine a su'um ne dine
a be'ed saria. Amaa so' ku nyanye kad on daana
saria. ¹⁶ Li dolne lin sob Wina'am gbaunjin si'em
la ye,

"Ano'one mi' Zugsob la poten'ere,
ka na nyanye sa'al oo?"
Amaa tinam yadda niñidib mor Kiristo poten'er.

3

Wina'am tumtumnib la yela

¹ M ba'abiise, sida, m daa pu tun'e n pian' tisi
ya wuu man pian' n tisid nimbane mor Wina'am

Siig Sunj laa. Ka daa pian' n tisi ya wenne dunia kaŋa nidib ka wenne bilies n be Kiristo ni. ² Ka yaname daa pu paae na di'e pa'alug kpi'ema wuu niŋkuda na niŋ si'em la zug, m daa tu'asi ya, ka ya wenne bilies n mu'ad bin'isim ka pu dit dikpi'ema. Hale nannanna ya nan pu paae na di'e lii, ³ yaname nan kpelim n tumne wenne dunia kaŋa nidib la zug. Fufum ya'a bee ya soogin ka ya nwa'asid ne taaba, ne'enja pu pa'al ye ya ane dunia kaŋa nwa nidib ka tumne wenne ban bee? ⁴ Ka ya yinni ya'a yel ye, "Man dolne Paul," ka yinni ye, "Man dolne Apollos," ya pu tumne wenne dunia nidib nee?

⁵ Man ne Apollos a ano'one? Ti kuduŋ ane tumtumnib bane daa ke ka ya di'e Wina'am. Ti yinni yinni tum tuum kan ka Zugsob la tisi ti ye ti tum. ⁶ Man daa tum wenne m butne biili ne, ka Apollos don'onsidi li. Ka li daa ane Wina'am n ke ka li nobug. ⁷ One but ne one don'onsid ane zaalim. Wina'am ma'aa ket ka biili la nobugid. ⁸ Baragaŋ ka' one but ne one don'onsid sa'anne. Wina'am na yo so' mekama wusa on tum si'em. ⁹ Ti ane Wina'am tumtumnib ne taaba. Yanam wenne Wina'am poog ne, ka me lem wenne Wina'am yir ne.

¹⁰ Man zaŋ piini kan ka Wina'am tis im la n tum wenne tanmeedsuŋ ne, n eenb eenbir, ka ninso' me sun'ul ne li zug. Ka so' mekama gu'usime o meŋ on meed si'em. ¹¹ Wina'am da zaŋ Yesu Kiristo ka o a eenbir la. Eenbir si'a lem kae' ka so' na nyane eenbe. ¹² Ninsieba na zaŋ salima bee anzurifa bee kuga ban ka ba ligidi zu'e la n sun'ul eenbir la zug. Ka sieba me na

zanj daad bee mood n sun'ul. ¹³ Yesu Kiristo ken na daar la, so' wusa tuuma a si'em la na nie paalo ni. Bugum na pa'ali li. Ka bugum la na mak nid wusa tuuma ka pa'al lin a si'em. ¹⁴ Bugum ya'a pu di so' tuuma, o na di li nyood. ¹⁵ Ka bugum ya'a di so' tuuma, o ku di li nyooode. Amaa nid kan na tilig wenne one zo pons ne bugumin ne.

¹⁶ Ya zi' ye ya ane Wina'am yir ka o Siig Suŋ bee ya nii? ¹⁷ So' ya'a sa'am Wina'am yir, Wina'am me na sa'am o. Wina'am yir ane o menj din gullim, ka yanam me aa o yir.

¹⁸ So' da ma' o menja. So' ya'a be ya soogin ka ten'es ye o ane ya'am daan dunia kaŋa nwa ni, li a su'um ka on kilim yalim dunia nwa ni, lin na ke ka o ninj ya'am daan. ¹⁹ Lin ka dunia dim ten'es ka li a ya'am la, ane yalimis Wina'am sa'an. Li dolne lin sob Wina'am gbauŋin si'em la ye, "Wina'am bent ya'am dimne gban'adi ba ne ba mi'ilim poegin." ²⁰ Ka lem sob zin'isi'a ye, "Zugsob mi' ye ya'am dim ten'esa ane zaalim." ²¹ Dinzugo so' da nwe' nyo'og ne lin ka nidib na nyanje tum. Si'el wusa ane ya din. ²² Man bee Apollos bee Piita bee dunia kaŋa nwa, bee nyovur bee ku'um, bee line be nannanna bee saŋa line na ti kena la, yaname so'e bama wusa. ²³ Ka Kiristo me so'e ya, ka Wina'am so'e Kiristo.

4

Bane ka Kiristo tum la a si'em la yela

¹ Kel ka ba gos ka ti a Kiristo tumtumnib ne yelmaanib ka Wina'am gu'uli ba ne yelsua'adir line a amenja la. ² Li nar ka one ka Zugsob

nok tuuma niŋ o nu'usin a yelsida sob. ³ Li pu daam man baa bi'ela ye yanam bee ninsieba n pian'ade m yela wuu ya ane sariakatib la. Hale m pu pian'ad m meŋ yela wuu sariakata.

⁴ Man poten'er a nyain, amaa li pu pa'al ye m pu maal be'ede. Zugsob la a one kad man saria.

⁵ Dinzugo, da wenne sariakatib n denj̄ koos so' ye o maal be'ed, ka Zugsob la nam pu kena. O ya'a ti kena, o na ti yiis line sua' likin paalo ni na, ka nie line be ninsaalib wusa potenda ni. Sanjan la Wina'am na pian' so' wusa pian'asun̄ line nar o.

⁶ M ba'abiise, yanam su'um yela ka m nok ne'enja wusa mak ne mam meŋ ne Apollos ye ya zamis tinam sa'an yelug line ye, "Dol Wina'am gbauŋ la yel si'em la titu'aa." Dinzug da nwe' nyo'og ne nid yinni ka ne'es ayinni. ⁷ Ano'one maali ya ka ya be ya kon' ne sieba? Bo ka ya mor ka li ka'a ye Wina'am tisi ya? Ka ya ya'a di'e li, wala ka ya du'osidi ya meŋ wenne ya pu di'e li?

⁸ Ya pun mor yaname bood si'el wusa, ka pun mor Wina'am piini wusa. Ka me lieb na'anam hale ka tiname pu pa'ase. M naan boodin ka ya sid aan na'anam, ka ti wusa la'am di na'am.

⁹ Man sa'an, m ten'eseaya ka Wina'am gan̄ tinam bane a Tumtumnib la ka ti a tadinam, n wenne nidib bane ka ba kuud paalo ni la, ka dunia dim wusa ne maleknam la'am gosidi ti la. ¹⁰ Tinam ane zon Kiristo zug, amaa yanam ane ya'am dim Kiristo ni. Tinam ka' panja, amaa yanam mor panj. Nidib ne'esid tinam amaa ba na'as yanam. ¹¹ Lin paae sanjanja nwa, tinam gilig ne ko'om ne ku'onuud ka yeed kparikeend n kene

giligid zin'ig zin'ig ka ba bu'ud tinam, ¹² ka tum bedego n diisidi ti menj. Ba ya'a po noor tisi ti, ti lebisidne bareka pu'usug. Ba ya'a namisi ti, ti modigidne. ¹³ Ba ya'a pian' ti pian'abe'ed, ti lebisidne pian'amalisinj. Ti lieb tadinnam ka wenne dunia tampoer ne dunia bundian'adnam ne, hale n paae nannanna.

¹⁴ M pu sob ne'eja tisi ya ye m diisi ya nyan ne, amaa ye m pa'ali ya wenne ya ane man menj binoja. ¹⁵ Hale baa ya ya'a mor sunjidib tusa piiga yaname dol Kiristo la, ya mor ba' yinni ma'aa. Bozugo ya nyovur beilim ne Yesu Kiristo noor yinni la'asug la, mane lieb ya saam, man n mor labasuñ la kena tisi ya la zug. ¹⁶ Dinzugo m belimi ya, ye ya doli mane maan si'em la. ¹⁷ Ne'eja yela ka m tum Timoti ya sa'an na. O ane m menj binojir, on a yelsida sob Zugsob ni. One na tienn ya man nyovur beilim Kiristo ni yela, lin na dol ne bun lin wusa ka m pa'an yadda ninjidib n be zin'is wusa la.

¹⁸ Ya sieba mor nyeesim n ten'esid ye m ku kena kaae yaa. ¹⁹ Ka Zugsob la ya'a bood, li ku yuuge ka m na keen ya sa'an, ka banj lin ka nyeesim dim bama na tun'e maal, ka ka' ba pian'ad la ma'anee. ²⁰ Wina'am so'olim ka'ane noor pian'ade, amaa ka lee mor pañ. ²¹ Ya bood dine? M kena fi'ebi ya ne kpa'asa bee m kena ne nonjilim ne sumbugusum na?

5

Po'asa'uñ Wina'am nidib soogin la yela

¹ Ba sid yel asida ye po'asa'uŋ bee ya soogin hale, bun lin ka bane pu dol Yesu Kiristo kis. M wum ye nid yinni bee ya soogin n dig ne o saam po'a. ² Ka ya me mor nyeesim li yela. Li pu su'um ka ya sunya sa'aminee? Li su'um ka ya yiisin dau one maal yelbe'ed kanya la ya kallin. ³ Hale man lale ya sa'an ne ningbina la, m poten'er nam kpelim bee ya sa'an. Man pun kad dau kane maal yelbe'ed kanya nwa saria ⁴ ne ti Zugsob Yesu paŋ, ka li wenne m bene anina ne yanam ne. Yaname la'ased taaba ka m poten'er bee ya sa'an ka ti Zugsob Yesu be ne ya ne o paŋ la, ⁵ zaŋimi dau kanya n niŋ Sutaana nu'usin ka o sa'am niŋkanya ningbina, ka ti Zugsob la ken daar na, ka o siig lee paam faangir.

⁶ Li pu su'um ka ya mor nyeesim. Ya pu baŋ ye dabin fiinn nwa n ket ka bodobodo zom ukidaa? ⁷ Yiisim tuumbe'ed ban ka ya maal ka li wenne dabin kudug la ya sa'an, ka ya na lieb nyain, ka wenne bodobodo zom kan ka dabin kae'. Sida m banja ye ya wenne bodobodo kane ka' dabin ne. Bozugo ba daa ku Kiristo ka o wenne Wina'am kum malek gaadug tienr maluŋ pe'ebil ti yela. ⁸ Dinzugo ti yiisim poten'ebe'ed ne tuumbe'ed line wenne dabin kudug la, ka tum sida ne line a nyain tuuma, ka li wenne ti maal tienr maluŋ la, ka di bodobodo kane ka' dabin ne.

⁹ Man daa sob gbauŋ si'a la, m daa yeli ya ye ya da la'as ne bane a po'asa'amidiba. ¹⁰ Ka li ane bane a po'asa'amidib ka yel ye ba dol Wina'am la yela ka m daa sob, ka ka'ane bane pu dol Wina'am laa, bane a po'aboodib bee fufum dim bee na'ayiis bee bane maan bada la yelaa, ka li

ya'a a ala, yanam na yi dunia kaña ni. ¹¹ M daa sob n tisi ya ye ya da dol ne one yel o meñ ye o ane Wina'am nid, ka a po'abood bee fufum daan bee maan ba'ar bee a nintu'ud bee one nut daam koon bee one faand nidib la'ade. Hale da zin'in ye fu di ne ninjkan soba.

¹² M ba'a kae' ka m kad bane pu pu'usid Wina'am la saria, Wina'am na kadi ba saria. Li ane ya taaba bane pu'usid Wina'am ka li nar ka ya kad saria. ¹³ Kadimi tuumbe'ed daan la ya soogin.

6

Antu'a morem koto ni la yela

¹ Ya yinni ya'a mor antu'a ne o ba'abiig, ka pu more keñ bane a Wina'am nidib sa'an ka ba la'ase maali, ka more keñ bane ka' Wina'am nidib koto ni maal, li pu mor nyannee? ² Ya zi' ye Wina'am nidib na ti kad dunia dim saria? Ka ya ya'a na ti kad dunia dim saria, ya ku nyañe tu'as antu'abibis yela nannanna? ³ Ya zi' ye tiname na ti kad maleknam saria, ka kelle dunia kaña nwa yela? ⁴ Ka ya ya'a mor antu'a bama, bo ka ya more ken bane pu dol Wina'am sa'ane? ⁵ Ne'enja ane nyan n tisi ya. Wina'am nidib soogin sieba ya'a nwa'as ne taaba, nid so' ka' ya soogin mor ya'am na tun'e maal ba pian'ad la bee? ⁶ Ka Wina'am nidib soogin sieba more ba antu'a ka pu tu'asi li ba meña, ka lee more li keñ bane ka' yadda ninjidib la koto ni ka ba tu'asi li.

⁷ Asida ya pun po'ogne, yanam mor ya antu'a kenn koto ni ne ya yadda ninjidib taaba la. Li a su'um ka ya siak po'ogir, bee ban na zu ya

la'ad ka ya bas taal n gaad yaname na mor ya yadda ninjidib taaba n kej koto ni. ⁸ Amaa yaname maan taaba be'ed ka zuud taaba, bane a ya ba'abiis, Wina'am dolim ni.

⁹ Ya pu banj ye tuumbe'ed dim ku ti kpen' Wina'am so'olim la nii? Da ma'a ya menj. Nimbane a po'asa'amidib bee bane maan bada bee dap bane dig ne ba dap taaba la, ¹⁰ bee na'ayiis bee bane mor fufum, bee bane nut daam n koon bee bane tu'ud nidib bee faandib, baa ba yinni ku kpen' Wina'am so'olim la nii. ¹¹ Ya sieba daa ane ala. Ka Wina'am daa pie ya tuumbe'ed ka ya lieb o menj nidib, ka o ke ka ya a popielim dim o tuon, yaname a yinni ne ti Zugsob Yesu Kiristo ne Wina'am Siig Sunj.

Ba na'asimi Wina'am ne ba ningbina la yela

¹² So' na yel ye, "M mor suer na maal man bood si'el wusa." Sida. Amaa li ka' si'el wusa a su'um n tisid oo. O ye, "M mor suer na maal man bood si'el wusa." Sida. Amaa m ku siak n lieb si'el yamugo. ¹³ "Diib be ne poor yela, ka poor me be ne diib yela." Sida! Amaa Wina'am na sa'am babayi la wusa. Ningbinj la ka'ane dausa'unj bee po'asa'unj yelle, li ane Zugsob yela. Zugsob la me be ne ti, ti ningbina yela. ¹⁴ Wina'am vu'ug Zugsob la kumin, ka o paŋ la me na vu'ugi ti. ¹⁵ Ya zi' ye Kiristo so'e ya ningbina lua wusa? Dinzugo li na a su'um ye m zaŋ Kiristo ningbina n la'as ne po'agoonda ningbina bee? Ayei baa bi'elaa. ¹⁶ Ya zi' ye one la'as o menj ne po'agoondir on ne po'agoondir la lieb ne ningbinj yinni? Li sob Wina'am gbauŋin,

dau ne o po'a yela ye, "Babayi la na lieb niŋgbij yinni." ¹⁷ Amaa one la'as o meŋ ne Zugsob la on ne Zugsob la ane yinni siig la ni.

¹⁸ Luakim dausa'uŋ ne po'asa'uŋ. Bozugo tuumbe'ed wusa ban ka ninsaal maan la pu be o niŋgbinaa. Amaa tuumbe'ed dine a po'asa'uŋ la be ne ninsaal niŋgbina ni. ¹⁹ Ya zi' ye ya niŋgbina la ane Wina'am Siig Sunj la yire, one bee ya ni la on ka ya di'e Wina'am sa'an laa? Ya pu so'e ya meŋa. ²⁰ Wina'am da'a ya ne. Dinzugo na'asimi Wina'am ne ya niŋgbina.

7

Paul lebisa po'a diir la yela

¹ Nannanna, yaname daa sob gbaun si'a la ka m ye m sob lebisi ya. Li su'um ka dau da di po'a. ² Amaa po'asa'uŋ bedego bee ya teŋin la zug, dau mekama su'um ye o mor o meŋ po'a ka po'a me mor o meŋ sid. ³ Li su'um ka dau tum dau tuum tis o po'a, ka po'a me ninj ala n tis o sid. ⁴ Bozugo po'a pu so'e o meŋ niŋgbinaa. Ka li ane o sidi so'e li. Ka dau me pu so'e o meŋ niŋgbinaa. Ka li ane o po'a so'e li. ⁵ Po'a ne o sid da zan'asi taaba. Asee ban na gban'e noor n zaŋ saŋ bi'ela ye ba sos Wina'am, ka naam lem la'as ne taaba, ka Sutaana da maki ba, bozugo ba ku tun'e nyaŋe ba meŋa. ⁶ Ne' ane m meŋ ten'esug ka ka'ane wadaa. ⁷ M ten'esug ane dau wusa naan a wuu mane a si'em la. Amaa ninsaal mekama mor o meŋ piini kan ka Wina'am tis o. Ti wusa yinni yinni mor piini gun gun.

⁸ M yet ne'eŋa tisidi nidib bane ka'a po'ab bee ka'a sidib la ne pokonya, ye li a su'um n tisi ba ka ba kpelim be ban gullim wuu man be si'em la. ⁹ Amaa ba ya'a ku nyaŋe gban'e ba menja, dap on dim po'ab ka po'ab me kul sidib. Li a su'unja ka ya niŋ ala n son'e yaname na ti more li ya'amleog ka li zabid wuu bugum.

¹⁰ M mor noyelug n na tis nidib bane mor po'ab bee mor sidib la. Ka li ane Zugsob la din ka li ka'man dine. Li ane ye po'a da bas o sida. ¹¹ Amaa o ya'a bas o sid, on zin'i, ka da toom kul sida, bee on ne o sid la naalim taaba. Ka dau me da bas o po'a.

¹² Ne'eŋa ane man meŋ noyelug ka m yet nimbane kpelim. Li ka' Zugsob la yelugo. Li ane ye one siak Wina'am ya'a mor po'a sa, ka po'a la ka' yadda niŋid, ka siak ye ba la'am be, on da bas oo. ¹³ Po'a one siak Wina'am ya'a kul sid sa, ka dau la ka' yadda niŋida, ka siak ye ba la'am be, on da bas oo. ¹⁴ Po'a kane a Wina'am nid la tun'e ke ka o sid a nyain, ka dau kane a Wina'am nid la tun'e ke ka o po'a a nyain. Ne'eŋa ya'a ka'ane ala, ba biis naan aan dian'ad. Ka lin a si'em la, biis la me a nyain.

¹⁵ Amaa one ka' yadda niŋid ya'a bood ye o bas one a yadda niŋid, on niŋimi ala. Li ka'a mugusug ye po'a bee dau one a yadda niŋid la'asem ne one ka' yadda niŋida. Wina'am buoli ti ye ti be ne sumalisim. ¹⁶ "Po'a one a yadda niŋida, fu niŋ wala baŋ ye fu ku tun'e tiligi fu sida? Ka dau one a yadda niŋida, fu niŋ wala baŋ ye fu ku tun'e tiligi fu po'a?"

Ba dolim ba beilim kan ka Wina'am tisi ba la yela

¹⁷ So' mekama dol beilim kan ka Wina'am tis o, ne on daa a si'em ka Wina'am buol o la. Ne'enja a lin ka m tis noor Wina'am nidib bane be zin'is wusa. ¹⁸ One kpen' banjo, ka Wina'am nyaan buol o, on da mood ye o yiis banjo la isir n base. One me pu kpen' banjo ka Wina'am buol o, on da kpen'e. ¹⁹ Ka one kpen' banjo ne one pu kpen' banjo wusa ane zaalim. Lini pak ane Wina'am noyelug la siakir. ²⁰ So' mekama kpelim be on daa a si'em ka Wina'am buol o la. ²¹ Fu ya'a daa ane yamug sanjkan ka Wina'am buol fu, fun da ke ka li paki fu. Amaa fu ya'a na nye yolisim suer fun di'em. ²² Ka on ka Zugsob la buol, ka o a yamug, ane Zugsob la yolisim nid. Ala men, yolisim nid on ka Kiristo buol, ane o yamug. ²³ Wina'am da'a ya ne. Dinzugo, da liebi wuu yamis n tis nidiba. ²⁴ Dinzugo m ba'abiise, so' mekama daa a si'em ka Wina'am buol o la, on be ala ne Wina'am noor yinni.

Paul lebisa sieba po'adiir la yela

²⁵ Ne' bipumis bane pu kul sidib yela, m pu di'e noor Zugsob la sa'ane. Amaa m tu'asidne m poten'er mor si'el line ka m paam Zugsob la sa'an o nimbaanlzoor la yela ye ya na siak ye mane yel si'el la ane yelsida. ²⁶ To'ogi a si'em nannanna la zug, man ten'es ye li su'um ka nid na kpelim zin'in wuu o beilim a si'em la. ²⁷ Fu ya'a mor po'a, fun da mood ye fu bas oo. Ka fu ya'a a dakoonr men fun da ied ye fu di po'a. ²⁸ Ka fu ya'a lia' po'a ka o kul uf, fu pu tum tuumbe'ede.

Ka one me pu mor sid ya'a kul sid, o pu tum tuumbe'ede. Ka m bood ye ya luak yela ban ka bane mor po'ab bee mor sidib la na nye dunia nwa ni la.

²⁹ M ba'abiise, lin ka m yel la gbin ane ye, sanja kan ka Wina'am zi'el n tisi ti la pu lem zu'e. Nannanna wa'ae sa, li a su'um ka bane mor po'ab la wenne wuu ba ka' po'aba, ³⁰ ka bane kaasid wenne ba sunya pu sa'am, ka bane la'ad wenne ba ka'a sumalisim, ka bane da'ad wenne ba pu so'e lii, ³¹ ka bane mor dunia la'ad n maan ban bood si'em da ke ka li yela loo ba zute. Ka dunia kaŋa a si'em nannanna nwa, ye li gaad ne.

³² M pu bood ye si'elnam daami yaa. Dakoonr gosidne on na niŋ si'em tum Zugsob la tuuma, ka niŋ si'el ka li na malis Zugsob la. ³³ Ka po'a daan gosidne dunia la'ad ne on na niŋ si'em ka li malis o po'a. ³⁴ Dinzugo o ya'amboodim pudugne. Ka po'a one ka' sid, gosidne Zugsob la tuuma yela, on na niŋ si'em ka o niŋgbina ne o siig na ti a Wina'am din. Ka one mor sid, gosidne dunia la'ad ne on na niŋ si'em ka li malis o sid. ³⁵ Yanam su'um zug ka m yel ne'enja ye m suni ya. M pu kpe'enjid ye m zuol dine kisi ya zutine. Amaa m boode ye ya tum dine a su'um ne dine nar, ka zaŋi ya meŋ wusa n pesig Zugsob la.

³⁶ Nid ya'a more o bipuŋ ka o bi'ig n tu'ug sid kulig, ka li mor po'ogir, on kel ka o kul sid wenne on ten'es si'em o suunrin la. O ya'a zaŋ o bipuŋ la tis sid, o maal su'uŋa. ³⁷ Ka niŋkane suunre kpi'em ne yelkaŋa, ka o ten'es o poten'erin ka gban'e o ya'amin ye o na mor o bipuŋ la ka o da kul sida, ka mugusug kae', o ya'a mor paŋ na

maal nwa, o maal su'unja. ³⁸ Ala zugo, one tisidi o bipuŋ sid maane su'unja. Ka one me pu tisidi o bipuŋ sida, maan su'unja gaad.

³⁹ Po'a one kul sid, ka o nam voe, o pu so'e o meŋ. Ka o sid ya'a kpi, suer be ka o na tun'e kul on ka o bood, asee ka li a Zugsob la boodim. ⁴⁰ Ka man ten'eseaya ka o ya'a kpelim be on a si'em la, li na malis o gaad on na kul dau. Ka m mi' ye m me mor Wina'am Siig n pa'ani ya.

8

Ba'ar diib la yela

¹ Nannanna m sobidne yeti ya bada diib yela. Ti mi' ye yaname yel si'em ye, ti wusa mor mi'ilim la, ane sida. Mi'ilim ketne ka ninsaal du'osidi o meŋ. Amaa noŋir kpe'enjidne nidib. ² So' ya'a ten'es ye on mi' si'el, o mi'ilim nan pu paae wuu lin su'um ye o naan mi'in si'em laa. ³ Amaa nid ya'a noŋ Wina'am, Wina'am mi' o, ka gosid o.

⁴ Aa to, m yeti ya ne bada diib yela. Ti mi' ye ba'ar ane bun line pu voeya, ka me mi' ye Wina'am yinni ma'aa be. ⁵⁻⁶ Hale si'elnam ya'a be agol bee teŋin, ka ninsaalib buon ye Wina'amnam, tinam mi' ye Wina'am yinni be. Hale ka li a sida ye si'elnam bedego be ka ninsaalib buon ye wina'amnam ne zugsobnam, amaa Wina'am yinni be, ka ane ti Ba' one maal si'el wusa ka on zug ka ti voe. Ka ti lem mi' ye Zugsob yinni ma'aa be. O ane Yesu Kiristo, ka ti nyovur ne si'el wusa yi ne o ni na.

⁷ Ka li ka' so' wusa mi' ne'eŋa. Ninsieba miilim bada hale ka ba ya'a di ba'ar diib ba kpelim ten'esid li yela ye li sid ane ba'ar diib. Ba potenda pu kpi'ema, ka ba ten'es ye diib la miligi ba ne.
⁸ Diib pu ke ka ti malis Wina'am. Ti ya'a pu dii, li pu ket ka ti kpelim nya'anja, ka ti ya'a di, li pu ket ka ti gat tuone.

⁹ Amaa gu'usimi ka ya yolisim kan ka ya more na di bada diib la, da ke ka nidib bane potenda Wina'am ni pu kpi'em la kpen' tuumbe'ed ni.
¹⁰ Dau one yadda pu kpi'em ne'eŋa yela, ya'a nye fun one mor mi'ilim, ka fu be ba'amaalug zin'igin n dit diib, ne'eŋa ku ke ka o di ba'ar diib bee?
¹¹ Ka fun mi'ilim la na ke ka fu ba'abiig on yadda pu kpi'ema ka Kiristo kpii o zug la sa'am.
¹² Fu ya'a ninjid wala n tum tuumbe'edi sa'am fu ba'abiig on yadda pu kpi'ema, fu tumne tuumbe'ed n po'ogid Kiristo.
¹³ Dinzugo diib ya'a ke ka m ba'abiig tum tuumbe'ed m meŋ kudin ku onb ni'im ya'asa, ka m da ke ka m ba'abiig kpen' tuumbe'ed ni.

9

Paul n mor suer n ninjid si'el la yela

¹ Li ane sida ye m more yolisim, ka a Kiristo Tumtum ka da nye ti Zugsob Yesu la. Ka m tuuma lin ka m tum n tis Zugsob la ke ka yanam a yadda ninjidib. Bee m ma'anee?
² Hale sieba ya'a pu siak ye m ane Kiristo Tumtum, li nar ka yanam siak. Yaname a yadda ninjidib la, nie bigis ye m ane Kiristo Tumtum.

³ Nidib ya'a yel ye m ka'a Kiristo Tumtum na, anwana ka m na lebis yiisi m meŋ yel la ni.
⁴ Man

ne Barnabas pu mor suer ye ba tisi ti diib ne nuub ti tuuma zugo? ⁵ Ti pu mor suer n na ke ka po'a kane me pu'usid Wina'am doli ti goond wenne ti Tumtum taaba la ne Zugsob pitib la ne Piita ninjid si'em la bee? ⁶ Ya ten'es ye man ne Barnabas ma'aa nar ye ti tum n diisi ti meja? ⁷ Sogia be yaani n tum zaalim ka pu di'ed yoodé? Ano'on seed tiis ka ku di li wela? Ka ano'on kim niigi ka ku di ba bin'isim.

⁸ M pu yel ne'enja ne ninsaalib paŋa, Wina'am wada la me yele ala. ⁹ Li sob wada ban ka Wina'am da tis Moses la gbaunjin ye, "Mit ka ya li'a na'araad bane kuod la ne yuko." Li ane niigi ka Wina'am daa yet bee? ¹⁰ Ayei, li ane tinam yela, bee ka'a alaa? Eenn nwa sobne ti zug. Bozugo one kuod ki la kuodne ka one bu'udi li la me bu'udne, ka babayi wusa mor ti'ir ka mor poten'er ye ba na pudugi li n di. ¹¹ Ti tum tuuma bane a su'um n tisi ya siis wenne wuu bane but biili. Li a su'um ka ti di'e la'ad bane a su'um ya sa'an wenne wuu bunib. ¹² Sieba ya'a mor suer kan ka ba na di'e la'asuma bama ya sa'an, tinam mor suer hale ka li gaad ala.

Amaa ti pu zaŋ suer kan la ye ti di'e si'el ya sa'anee. Amaa ti siak ye ti ku maal si'el line na giŋ Kiristo labasun la moolugo. ¹³ Ya mi' ye bane tum Wina'am pu'usum yin la, ba diib bene anina. Ka bane maan maana n tisid Wina'am ka tum maan maalug zin'ig la tuuma la, ba me di'edi ba diib anina. ¹⁴ Ala men, Zugsob la tis noor ye bane moon labasun la na paamidi ba si'el wusa ne anina.

¹⁵ Amaa man pu zaŋ sueya ban ka m mor la

yinni di'e si'el, ka me pu sobid ne'enja ye ya tis im si'ela. Hale m ya'a kpi, son'e so' naa ke ka m ku nyanye nwe'e nyo'ogo. ¹⁶ Man moon labasuj la pu ke ka m tun'e nwe'e nyo'ogo. Li ane tilas ka m niñid ala. M ya'a pu mool labasuj la, yeltoog na be m zugin. ¹⁷ M ya'a mool labasuj la ne m meñ boodim, m na di'e li nyood. Amaa m ya'a pu mool li ne m meñ boodim, lin ane ye m kun moole sa. ¹⁸ Ka ne' ya'a a sida bo a man nyooode? Li ane man yiti moon labasuj la zaalim ka pu zañ suer kan ka m na di'e si'el labasuj moolug tuuma la nii.

¹⁹ Hale baa man mor yolisim ka so' pu so'e man la, m zañi m meñ lieb yamug n tis nidib wusa ye m more ba bedego n kenn Kiristo sa'an na. ²⁰ M ya'a be Jew dim sa'an, m liebid wuu Jew nid ne, ye m more ba kenn Kiristo sa'an na. Ka m ya'a be ne bane dol wada ban ka Wina'am da tis Moses la sa'an, m liebid wuu ba nid yinni baa ne man pu dol wada la, ye m more bane dol wada la kenn Kiristo sa'an na. ²¹ Ka bane pu dol wada la sa'an ka m daa me lieb wuu ban nid yinni, ye m more ba kenn Kiristo sa'an na. Ka ne'enja pu pa'alne ye m pu dol Wina'am wada laa. M dolne Kiristo wada. ²² Ka ban yadda pu zu'e la sa'an, ka m daa me lieb wuu ba yinni ye m sunji ba. M dolne sueya kon'ob kon'ob nidib buudi wusa sa'an, ye m tiligi ba sieba. ²³ Labasuj la zug m niñid ne'enja wusa ye m ti di'e li bareka.

²⁴ Ya mi' ye zoogin, zotzotib wusa zotne, amaa ba yinni ma'aa dit ka di'ed piini. Dinzugo kpe'enjimi ya meñ bedego, wuu zotzotib n zot si'em la, ye ya ti di'e piini Wina'am sa'an.

²⁵ Zotzot wusa gban'edi ba menj si'el wusa ni ye ba di'e piini kane ku yuug ka sa'am. Ka tinam gban'edi ti menj ye ti ti di'e piini kane ka' naare. ²⁶ Dinzug man pu zot yoo yoogo, ka me pu zabid yoo yoogo wuu one zabid nwe'ed sisi'em laa. ²⁷ M mugusidi m menj tum wenne yamug ne. Ka mam mool labasuj la n tisid nidib la, mam menj da ko'onj nyood Wina'am sa'anee.

10

Ba'a dolim la yela

¹ M ba'abiise, m bood ye ya ten'es line da ninji ti yaanam bane da dol Moses la. Wina'am da nok saŋgbauŋ n guri ba wusa, ka ba wusa lo'onj ateuk line buon ateuk Zen'ug la. ² Ban ne Moses da dol saŋgbauŋ ka lo'onj ateuk la ka ala ka Wina'am da suu ba ye ba a yinni ne Moses. ³ Ba wusa da di ne diib yinni ka nu ku'om kan ka Wina'am da tum nyalima maal la. ⁴ Ba da nune tampiing kan ni ka Wina'am da tisi ba, ka li doli ba ken la. Tampiing kan da ane Kiristo menj. ⁵ Amaa ne wala wusa, Wina'am sunf da pu malis ne ba sieba bedego ka ba kpi, ka ba ningbina dig zin'is kon'ob kon'ob moogin la.

⁶ Ne'enjanam wusa da ane zanbin n tisi ti n sa'ali ti ye ti da bood bunbe'ednama wenne ban laa. ⁷ Da maani ba'ar wuu ba sieba da niŋ si'em laa. Ka li sob Wina'am gbaunjin ye, "Nidib da zin'in n di, ka nu, ka due wa' ba'ar maanib wa'." ⁸ Ti da sa'am po'ab wuu ba sieba da niŋ si'em laa. Ka daar yinni poogin ka ba tusa piisi ne atan' n kpi laa. ⁹ Ti me da mak ye ti kpans Zugsob la

wuu ba sieba da niŋ si'em, ka wiigi da kuu ba la. ¹⁰ Ka ti da nyon ne Wina'am wuu ba sieba da nyon si'em, ka ku'um malek da kuu ba laa.

¹¹ Ne'enja wusa da niŋ ne, ye li sa'ali ba. Ka ba sobi li ka li a nimmua sa'alug n tis tinam bane be sanja kan ka dunia li'el naar la. ¹² Dinzugo, one ten'es ye o niŋid su'um, ka zi'e su'uŋa, on gu'usim, ka ya'a ka' ala, o na lu. ¹³ Makir ban buudi paadi ya la, nan mi' paae sieba. Ka Wina'am ane yelsida sob, ka ku ke ka makir kane gaadi ya paŋ la paae yaa. Ne makir puugin, o na maal suer tisi ya paŋ, ka ya nyanje li.

¹⁴ Dinzug, m ba'abiise, luakimi ne bada maalug. ¹⁵ M pian'ade tisidi ya wenne ya ane nidib bane mor ya'am. Yanam meŋ baŋim man yet si'el la gbin. ¹⁶ Nwam kan ka ti yiti zaŋi pu'us bareka tis Wina'am la, ti ya'a nu nwam kaŋa ni, ti pu naalimne ne Kiristo ziim bee? Ka bodobodo kan ka ti gben'esid la, ti ya'a di bodobodo kaŋa, ti pu naalimne ne Kiristo niŋgbin bee? ¹⁷ Tiname pudugid bodobodo gbil yinni n dit la zug, ti ane niŋgbin yinni la'am ne tinam zu'e la.

¹⁸ Gosimi Israel dim niŋid si'em la. Bane dit diib bane ka ba maali tis Wina'am maan maalug zin'ig ni la, ba a yinni ne Wina'am one so'e maan maalug zin'ig la. ¹⁹ Bo ka m yet nwa? Ya ten'es ye man yel ye ba'ar bee diib line ka ba maani tisidi li la ane si'el bee? ²⁰ Ayei, m yet ye, lin ka ba'amaanib maani tisid bada la, ba maani tisidne kikiris, ka pu maani tisidne Wina'am. M pu bood ye ya a yinni ne kikirise. ²¹ Ya ku nyanye nu Zugsob nwam la ni, ka lem nu kikiris nwam

la nii, ka me ku nyaŋe di Zugsob la diib, ka lem di kikiris diibo. ²² Ti bood ye fufum kpen' Zugsob la bee? Ya ten'es ka ti mor paŋ gaad o bee?

²³ Ba ye, "Suer be ka ti na maal si'el wusa." Eenn, sida. Amaa li ka' si'el wusa mor nyooode. "Suer be ka ti na maal si'el wusa." Amaa li ka' si'el wusa kpe'enjid nidiba. ²⁴ So' da ten'esid o meŋ yelsum ma'anee. Amaa o me ten'esimi o taaba yela.

²⁵ Dimi ni'im kan wusa ka ba kuosid da'an. Ka da ke ka ya potenda ke ka ya bu'osi bu'osaa. ²⁶ Li sob Wina'am gbaunjin ye, "Dunia ne si'el wusa line bee li ni ane Zugsob la din."

²⁷ Fu ya'a keŋ one ka'a yadda niŋid yin ka o tis uf diib, fun dim line ka o mora zi'eli fu tuon, ka da bu'os ye bo ni'im nwa. ²⁸ Amaa so' ya'a yel uf ye, "Dikanja nwa ane ba'ar diib" fun da dii. Ka li na suŋ fun ne one yel uf la potenda. ²⁹ Li ka'ane fun meŋ poten'er yelaa, amaa li ane so' poten'er yela.

Bozug ka m mor yolisim ka so' poten'er kati m saria? ³⁰ M ya'a pu'us Wina'am bareka ka di diib, bo ka so' na po'ogi man ne bun lin ka m pu'us Wina'am bareka li yela?

³¹ Ya ya'a di bee nu bee niŋ si'el mekama, yanam niŋimi li wusa ka li du'os Wina'am yu'ur. ³² Da niŋ si'el Jew dim bee Greek dim bee Wina'am nidib sa'an ka li daami baa. ³³ Niŋimi wuu man ninjid si'em la. Hale m mood ye m tum line malis so' mekama si'el wusa puugin. Bozugo m pu bood man meŋ yel su'um ne, amaa nidib wusa su'um yela, ye ba paam faangir.

11

Zugplib Wina'am pu'usugin la yela

¹ Tu'asimi man tuuma wuu man tu'as Kiristo tuuma si'em la.

² M pian'adi ya yaname tiendi m yela si'el wusa ni ka mor pa'alug kan ka m tolisi tisi ya la zug.

³ Amaa m bood ye ya banj ye Kiristo a dau wusa zugsob, ka dau me a o po'a zugsob, ka Wina'am me a Kiristo Zugsob. ⁴ Dinzugo, dau one pu'usid Wina'am bee di'ed Wina'am pian'ad n tisid nidib, ka si'el pil o zug, diisne Kiristo nyan. ⁵ Ka po'a one pu'usid Wina'am bee di'ed Wina'am pian'ad n tisid nidib, ka si'el pu pili o zugo, o diisne o sid nyan. Li wenne wuu o puni o zug ne. ⁶ Po'a ya'a zan'as ka pu pili o zugo, on kiesimi o zuobid. Lin sadigim a nyan n tis po'a ka o puni o zug la, bee kiesi o zuobid la, o pilimi o zug. ⁷ Wina'am n maal dau wenne o menj la ka o mor girima tisid Wina'am la, li pu su'um ka o zanj si'eli pil o zugo. Po'a me mor girima tisid dau. ⁸ Wina'am da pu zanj po'a konbir n maal dau, amaa o da zanj ne dau konbir n maal po'a. ⁹ Wina'am me da pu maal dau po'a zugo, amaa o da maali po'a dau zug. ¹⁰ Maleknam la zug, li su'um ka po'a zanj si'eli pili o zug n pa'al ye o be ne o sid la nu'usin.

¹¹ Amaa Zugsob nidib la puugin, po'a bene dau nu'usin, ka dau me be po'a nu'usin. ¹² Wina'am da zanj dau n maal po'a. Ala men ka po'ab me du'ad dap. Ka si'el wusa yitne Wina'am sa'an na. ¹³ Ya menj ten'esim n gos. Li a su'unja ka po'a pu'us Wina'am paalo ni ka si'el ka' o zuginee? ¹⁴ Ti malima pun pa'ali ya ye dau ya'a

bas o zuobid ka li wa'am, o diisidi o menj nyan.
15 Amaa li ane venlim po'a sa'an. Wina'am maali
 o zuobid ka li wa'am ye li a o zugpibig. **16** Amaa
 so' ya'a bood ye o nwa'asi li yela, man na lebis
 si'el ane ye, tinam bee Wina'am nidib pu mor
 malunj si'a line be zugpilib puugine.

Zugsob nonaar diib la yela

17 M pu zun'odi ya yel kan ka m ye m yeli ya
 laa, bozugo ya yiti la'as taaba ka ya tuumbe'ed
 gati ya tuumsoma. **18** Yiiga zin'igin, m wumya
 ye ya ya'a yiti la'as taaba ye ya pu'us Wina'am,
 weligir be ya soogin. M me siak ye labaar la sieba
 ane sida. **19** Bi'esug kae', ye weligir na bee ya
 soogin ye ba banj bane dol sida suer la paalo ni.
20 Ya ya'a la'as taaba n ten'es ye ya ditne Zugsob
 Diib la, li ka' walaa. **21** Bozugo ya ya'a la'as, so'
 mekama ditne o menj diib, ka sieba ko'om zabid
 ka sieba nuu kool. **22** Ya pu mor ya' na di ka nuu?
 Bee ya kudum bood ye ya ne'esne Wina'am nidib
 ka diis noñdim nyane? M na yeli ya ye bo? M
 zun'e ya ne' zug bee? Ayei, m ku zun'e yaa.

(*Mateo 26.26-29; Maak 14.22-25; Luuk 22.14-20*)

23 M daa di'e pa'alug kanya ne Zugsob la sa'an,
 ka tolisi tisi ya. Ye yu'unj kan ka ba zam ti Zugsob
 la, ka o zañ bodobodo **24** n pu'us Wina'am bareka,
 ka gben'esi li, ka ye, "Ne'enja ane m ningbinj kan
 ka m tisi ya. Niñim ala ka li a tienri m yela."
25 Ala ka o lem zañ nwam, bane di diib la naae
 la, ka yel ye, "Nwam kanya ane Wina'am nonaar
 paal line a man ziim. Ya ya'a yiti nuu li, yanam
 niñimi li ka li tienn m yela." **26** Ya ya'a yiti niñ

ne'enga ka di bodobodo la ka nu nwam kanya ni,
ya mooni Zugsob la ku'um yela n guri o lebig na.

²⁷ Ala zugo, on mekama zan'a di Zugsob la
bodobodo ka nu o nwam la ni, ka li pu su'um
ye o di ka nu, o tumne tuumbe'ed tis Zugsob la
niŋgbij ne o ziim la. ²⁸ So' wusa ten'esim su'uŋja
ka naan di bodobodo kanya ka me nu nwam kanya
ni. ²⁹ On mekama pu baŋ Zugsob la niŋgbij
la gbin ne, ka me di ka nu, o na nye saria kad
be'ed on di ka nu la zug. ³⁰ Dinzug ka ya bedego
a ban'adnam, ka sieba ka' paŋa, ka sieba kpi
la. ³¹ Ti ya'a maki ti meŋ yiiga su'uŋja, ti ku
kpen' Wina'am sariakadib nii. ³² Ka Zugsob la
kat tinam saria ka namisidi ti ye ti zamis ka ti da
ti la'as ne dunia nidib n nye saria kad be'ede.

³³ Dinzugo, m ba'abiise, ya ya'a la'as taaba ye
ya di Zugsob diib la, yanam on gur taaba. ³⁴ On
ko'om zabid, on dimi o yin ka naan kena, ka da
kpen' Zugsob la sariakadib nii.

Yela bane kpelim la, m ya'a kena, m na sa'ali
ya li yela.

12

Wina'am Siig Suŋ piini la yela

¹ M ba'abiise, nannanna m yeti ya ne piini line
yit Wina'am Siig Suŋ ni na la yela. M bood ye
ya baŋi li yela a sida si'em. ² Ya mi' ye yaname
daa nan kae' yadda ninjidib la, ba'a kpiilima daa
more ya n dol suer be'ed. ³ Dinzugo, m bood ye
ya baŋ ye Wina'am Siig Suŋ la ya'a be so' ni, o ku
tun'e pian' Yesu yela be'ede. Ka so' me ku tun'e

yel ye Yesu ane Zugsoba, li ya'a ka'a ye Wina'am Siig Sunj la bee o nii.

⁴ Siig Sunj la tisid piini kon'ob kon'ob. Amaa li wusa yitne Siig Sunj yinni la ni. ⁵ Tuuma kon'ob kon'ob be. Amaa li ane Zugsob yinni ka ti tumi tisid. ⁶ Tuuma kon'ob kon'ob be. Amaa li ane Wina'am yinni tisid nidib ya'am ka ba tumi li.

⁷ Wina'am Siig Sunj la tisid yadda ninjidib wusa piini si'a line pa'an Siig Sunj la paŋ ye li sunj Wina'am nidib wusa. ⁸ Siig Sunj la tisid ninsieba piini ka ba pian'ad ya'am pian'ad, ka tisid sieba mi'ilim pian'ad, ⁹ ka tisid sieba yadda tita'ar Wina'am ni, ka tisid sieba piini line na ti'eb ban'adnam, ¹⁰ ka tisid sieba paŋ ka ba na nyane tum tuumnyalima, ka tisid sieba piini ka ba di'ed Wina'am pian'ad n tisid nidib, ka tisid sieba ya'am ka ba na nyane baŋ line yi Siig Sunj la sa'an na ne line pu yi aninaa, ka tisid sieba piini ka ba na tun'e pian' pian'azuna, ka tisid sieba ka ba na tun'e tu'as pian'azuna la gbin ne a si'el. ¹¹ Li ane Siig Sunj yinni la n ninjid ne'enam wusa. O tisid so' mekama ne piini gun gun wuu on bood si'em.

Niŋbiŋ yinni ne luas bedego la yela

¹² Kiristo nidib wenne niŋbiŋ yinni ne, n mor luas bedego. Hale ne lin mor luas buudi kon'ob kon'ob la li kpelim ane niŋbiŋ yinni. ¹³ Tinam wusa bane a Jew dim ne bane ka' Jew dim, yamis ne bane ka'a yamise, Kiristo suu ti wusa ne Wina'am Siig Sunj ka ke ka ti liebi wenne niŋbiŋ yinni. Wina'am tumi o Siig Sunj yinni la n tisi ti wusa.

¹⁴ Niŋgbij la menj pu mor lua yinni ma'anee. Li more luas bedego. ¹⁵ Nobir ya'a yelin ye, "Man ka'a nu'ug la zug, m ka' niŋgbij la nii," lin ku nyajen keen ka o ka' niŋgbij nii. ¹⁶ Tobir me ya'a yelin ye, "Man ka'a nif la zug, m ka' niŋgbij la nii," lin ku nyajen keen ka o ka' niŋgbij nii. ¹⁷ Niŋgbij la wusa ya'a aane nifo, li ye li niŋin wala n wum pian'ade? Ka li ya'a aane tobir, li ye li niŋin wala n wum nyuugo? ¹⁸ Lin a si'em la, Wina'am maalne niŋgbij luas wusa to'onj wuu on bood si'em. ¹⁹ Li wusa ya'a aane lua yinni ma'aa, niŋbin naan ku beene. ²⁰ Lin a si'em la, luas bedego be, amaa li ane niŋgbij yinni.

²¹ Dinzugo nif ku nyaje yel nu'ug ye, "M pu bood fu sunjire." Zug me ku nyaje yel noba ye, "M pu boodi ya sunjire." ²² Ka ti niŋgbij la luas bane wenne ba ka' paŋ la ya'a kae', niŋgbij la ku tum. ²³ Ti gosid niŋgbina luas bane ka ti ne'es la su'uŋa, ka na'asid nyan luas bane ka ti pu bood ye nidib nye la n ligini ba. ²⁴ Ka li pu nar ka ti ligin luasuma laa. Wina'am menj maal ti niŋgbina ka tis luas bane ka ti gos ka ba nyood pu zu'e la na'asi n gaad lua mekama. ²⁵ Dinzugo weligir kae' ti niŋgbina nii. Luas kon'ob kon'ob la bood taaba sunjir. ²⁶ Dinzugo lua yinni ya'a namisid, luas la wusa me namisidne. Lua yinni ya'a nye na'asi, luas la wusa more sumalisim.

²⁷ Ya wusa wenne Kiristo niŋgbij ne. Ka so' kam zan'asa me wenne o niŋgbij la lua sieba. ²⁸ Ka Wina'am gaŋne Tumtumnib o nidib soogin ka ba a kpeenmnam, ka gaŋ nodi'esidib ka ba tia'ali ba, ka nan gaŋ pa'anib, ka yu'uŋ gaŋ

bane maan tuumnyalima, ka lem gaŋ sieba ka ba na tun'e ma'ae ban'adnam, ka gaŋ sieba ka ba sunjid nidib ka gaŋ sieba ka ba gosid ka bigisid nidib tuuma a si'em, ka gaŋ sieba ka ba pian'ad pian'azuna. ²⁹ Ti wusa ka' Tumtumnib bee nodi'esidib bee pa'aniba. Li ka' ti wusa mor paŋ na maal tuumnyalima ³⁰ bee ti'eb ban'adnam bee pian' pian'azuna, bee nyaŋe tu'as pian'azuna la gbin ne. ³¹ Boomi piintitada n gaad bun wusa.

Ka m na pa'ali ya suer line gati ba wusa.

13

Noŋlim la yela

¹ M ya'a pian'ad ninsaalib pian'ad buudi ne maleknam pian'ad, ka pu mor noŋlim, m kudum wenne lumir bee binnir bane vuudne. ² Ka m ya'a mor nodi'esug piini line ka Wina'am tisid ka nyaŋe baŋ yelsua'ada wusa, ka mor mi'ilim wusa, ka m yadda kpi'em Wina'am ni ka na nyaŋe yel zuer ka li viki toom, ka pu mor noŋlim, m ane zaalim. ³ Ka m ya'a zaŋ man mor si'el wusa tis noŋdim, hale ka zaŋi m niŋgbin n tis ka ba nyu'e ne bugum, ka pu mor noŋlim, m ka' nyoodde.

⁴ Nimbane mor noŋlim, me mor suguru, ka sunjid nidib, ka pu mor fufum bee du'osi meŋa.

⁵ Ba ka' nyeesim bee titat'alim bee boodi o meŋ sunjir ma'ane bee so' ya'a maal o be'ed o pu tiend li o suunrine. ⁶ Noŋlim pu mor sumalisim ne tuumbe'ede, amaa li mor sumalisim ne bunsuma.

⁷ Noŋlim dit suguru ne si'el wusa. Ka yadda ne ti'ir ne modigir ka' siere.

⁸ Nonjilim pu naae da. Nodi'esug ne pian'azuna ne mi'ilim na gaad. ⁹ Ti mi'ilim ne ti nodi'esug pu paae Wina'am mi' si'em la. ¹⁰ Ka Kiristo one sia'al amenja la ya'a ti paae na, line ka'a amenja la na gaad.

¹¹ Man daa a biig la, m daa pian'ad ka ten'esidi wenne biig ne, ka gban'adi wenne biig. Ka man yu'un nobug la ka bas biilim tuuma. ¹² Tiname mi' si'el nannanna la ane bi'ela wenne tiname gosid gotinjin ka li a zibisug si'em la. Amaa sañkan la ti na nye si'el wusa nyain. Man mi' si'el nan ane bi'ela. Amaa m na ti banji li su'unja nyain wenne Wina'am mi' man nyain si'em la.

¹³ Yadda ne ti'ir ne noñilim, bunama atan'nwa, na be saña wusa. Amaa noñilim gati ba wusa.

14

Wina'am Siig Sun piini la yela ya'as

¹ Keli ka nonjilim a ya bunboodim gaad si'el wusa, ka boomi Siig Sun piini la bedego. Line gaad li wusa ane nodi'esug piini line yi Wina'am sa'an. ² One pian'ad pian'azuna o pu pian'adi tisid nidiba, amaa o pian'adne tisid Wina'am, ka so' ku ban on yet si'el laa bozugo o pian'adne yelsua'ada la ne Siig la pañ. ³ Ka one di'esid Wina'am pian'ad n tisid nidib, pian'adne n sunjid nidib ka me kpe'enjidi ba, ka belisidi ba. ⁴ One pian'ad pian'azuna sunjidne o menj. Ka one di'esid Wina'am noor pian'ad n tisid nidib sunjidne Wina'am nidib. ⁵ M bood ye ya wusa pian'ad pian'azuna, ka bood ye ya di'esid Wina'am noor pian'ad la n tisid nidib gat ala.

One di'esid Wina'am noor pian'ad la tisid nidib gat one pian'ad pian'azuna. Amaa o ya'a tu'as pian'azuŋ la gbin ka li suŋ nidib, ba pu gat taabaa.

⁶ M ba'abiise, m ya'a keenn ya sa'an na n pian'ad pian'azuna, m na niŋ wala suni yaa? M ku suni yaa, asee ka m pa'ali ya bun line yi Wina'am ni na, bee m ke ka ya banj si'el, bee m di'e Wina'am noor pian'ad si'a n tisi ya, bee m pa'ali ya si'el. ⁷ Bun line ka'a nyovur ya'a maan vuud wenne wiigi piebid bura bura ka li ka'a gbin ne, fu ye fu niŋ wala banj line piebid si'el yela? ⁸ Na'atan ya'a piebid ka pu pieb tanp piebugo, ano'one na ti'ebi yi tanpo? ⁹ Ala men ya ya'a pian'ad pian'azun ka li gbin ka' nyainee, so' na niŋ wala banj yanam yet si'ela. Ya pian'ad la na ane zaalim. ¹⁰ Pian'ad buudi bedego be dunia ni, ka ba yinni kae' pu mor gbin ne. ¹¹ M ya'a zi' pian'ad gbin ne, m ane saani tis one pian'ad la. Ka one pian'ad la me a saani tisi m. ¹² Yanam sadigim bood Siig Suŋ piini la, boomi piini line na kpe'en Wina'am nidib bedego.

¹³ Dinzugo, one pian'ad pian'azun, on sosim Wina'am ka o ke ka o nyaŋe tu'asi li gbin. ¹⁴ M ya'a pu'us Wina'am ne pian'azun, m siig pu'usid, amaa m ya'am ka' li nii. ¹⁵ Ka bo ka m na niŋ yu'use? M na pu'us ne m siig ka me lem pu'us ne m ya'am, ka yum ne m siig ka me lem yum ne m ya'am. ¹⁶ Fu ya'a pu'us Wina'am bareka ne fu siig, nid one la'as ne fu ka zi' fun yet si'ela, na niŋ wala siaki fu pu'usum ye, "Ami?" ¹⁷ Hale fu Wina'am pu'usum la ya'a a su'uŋa gba, li ka' suŋir n tis ninkanya la.

18 M pu'us Wina'am bareka man pian'ad pian'azuna n gat yanam wusa la. **19** Amaa Wina'am nidib la'asugin m bood ye m pian' pian'uk anu ne m ya'am ye m pa'al nidib n gaad man na pian' pian'uk tusa piiga ne pian'azuŋ.

20 M ba'abiise, da wenne biise ya potenda nii. Amaa aae wuu biise ya tuumbe'ed poegin. Kel ka ya potenda wenne kpeenmnam potenda ne.

21 Li sob Wina'am gbaunjin ye,
“Zugsob la yel ye,
'M na ke ka ninsieba ne saam
pian' m labaar tisi m nidib,
ka li a pian'azuŋ ba sa'an.

La'am ne wala wusa, ba ku kelise.' ”

22 Dinzug, pian'azuna ane si'el line na sa'al bane ka' yadda ninjidib, ka ka' bane a yadda ninjidib. Ka nodi'esug a line na pa'al n tis bane a yadda ninjidib ka ka' bane ka' yadda ninjidiba.

23 Yadda ninjidib wusa ya'a la'as taaba, ka so' wusa pin'ili pian'ad ne pian'azuna, ka yiŋ dim kpen' na, ba ku yel ye ya geemnee? **24** Amaa yadda ninjidib wusa ya'a la'as taaba ka so' wusa di'esid Wina'am noor pian'ad n tisid nidib ka yiŋ nid kpen' na, on wum si'el wusa la na ke ka o banji o tuumbe'ed, ka kad o menj saria. **25** Yelsua'ada bane be o suunrin na nie paalo ni, ka o na igin pu'us Wina'am ka peligi o poog yel ye, “Asida, Wina'am bee ya ni.”

Yadda niŋidib la'asug sueya dolim la yela

26 Dinzugo m ba'abiise, ya ya'a la'as taaba ye ya pu'us Wina'am, so' more yuum, ka so' me more pa'alug, ka so' more si'el line ka

Wina'am nie pa'al o, ka so' more pian'azuŋ, ka so' me more pian'azuŋ la gbini na tu'asi tis nidib. Ninjimi si'el wusa ka li sunj Wina'am nidib. ²⁷ Ninsieba ya'a ye ba pian' ne pian'azuna, nidiba ayi bee nidiba atan' gullim pian'am yinni yinni, ka so' me tu'as ban yel si'el la gbin. ²⁸ Amaa so' ya'a kae' na nyanje tu'as pian'azuna la gbin ne, one pian'ad pian'azuŋ la da pian' yadda ninjidib la'asugin ne, ka lee pian' tis o menj ne Wina'am.

²⁹ Keli ka nodi'esidiba ayi bee atan' pian'. Ka ban kpelim la geligim gos ye li a su'uŋa bee. ³⁰ Ka nid yinni ya'a pian'ad ka Wina'am Siig Sunj nie si'el pa'al so' la'asugin la, one denjim pian'ad la na bas pian'ad. ³¹ Ya wusa yinni yinni na nyanje di'e Wina'am noor pian'ad n tis nidib, ka ya wusa zamis ka kpe'enj. ³² Nimbane mor Wina'am Siig nodi'esug la piini la tun'e gban'e ba menj ne nodi'esug piini la yela. ³³ Bozugo Wina'am pu buoli ti ye ti tum yori yorii amaa ye ti be baanlim.

³⁴ Po'ab sini ba noya yadda ninjidib la'asug doogin, wenne zin'ig wusa ka Wina'am nidibi n maan si'em la. Suer pu be ka ba pian'ad la'asugin ne. Amaa ba siakimi ba sidib noya wuu Jew dim wada la yel si'em la. ³⁵ Si'el ya'a be ka ba bood ye ba banj, ban on bu'osimi ba sidib ba yaan. Li ane nyan ne po'ab n na pian'ad yadda ninjidib la'asugin.

³⁶ Ya ten'es ye li ane yanam ni ka Wina'am labaar la pin'ile? Ka ane yanam gullim ni ka li kena? ³⁷ One ten'es ka o a Wina'am nodi'es bee o ane on ka Wina'am Siig Sunj bee o ni, on siakim ye lin ka m sobidi tisidi ya nwa ane Zugsob la

noyelug. ³⁸ Amaa so' ya'a pu kelis ne'enja, yanam on da kelisi ne oo.

³⁹ Dinzug m ba'abiise, boomi Wina'am nodi'esug, ka da zan'asi pian'azunaa. ⁴⁰ Maalimi si'el wusa su'unja, ka da ke ka li a yori yorii.

15

Kiristo ku'um vu'ugir la yela

¹ M ba'abiise, nannanna m bood ye m tienn ya labasuŋ kan ka m da mooli tisi ya, ka ya di'e li mor kiŋ kiŋ la yela. ² Ya ya'a mor li kiŋ kiŋ, li na faaenn ya. Ka li ya'a ka'a alaa, ya yadda ninjir ane zaalim.

³ M tolis man di'e si'eli tisi ya line a buntita'ar n gaad si'el wusa, ye Kiristo kpi ti tuumbe'ed zug, ka li dolne lin da sob Wina'am gbauŋin si'em la.

⁴ Ka ba da mum o, ka Wina'am vu'ug o kumin daba atan' daar, ka li me dolne lin da sob si'em la. ⁵ Ka o da nie o meŋ n pa'al Piita, ka naan nie o meŋ n pa'al Tumtumnib piina ayi la. ⁶ Ka lin nya'anj ka o nie o meŋ saŋa yinni o nya'andolib bane gaad kobus nu la sa'an. Ba sieba bedego nan voe, ka sieba kpi. ⁷ Ka o nie o meŋ Jemes sa'an, ka yu'un nie o meŋ Tumtumnib la wusa sa'an.

⁸ Lin wusa nya'anj ka o nyaan nie o meŋ pa'al man one wenne one ka ba yuolim du'a la. ⁹ Mane a kpaanr Tumtumnib la wusa sa'an, ka pu nar ka ba buoli m ye Tumtum na, man da namis Wina'am nidib la zug. ¹⁰ Wina'am popielim zug ka m kilim man a si'em nannanna nwa. Ka popielim kan ka Wina'am tisi m la ka' zaalim, ka man tum gaad bama wusa. Ka li daa ka' m meni

tumi lii. Wina'am popielim zug ka m daa nyanje tumi li. ¹¹ Dinzugo, li ya'a daa ane man one moon labaar la bee ban, ti wusa moon labaar line ka m pun tienn ya li yela, ne line ka ya daa siak la.

Ti ku'um vu'ugir la yela

¹² Ka ti labaar ya'a a ye Kiristo vu'ug kumin, wala ka ya sieba yel ye, bane kpi ku vu'ug kumine? ¹³ Ka li ya'a a sida ye bane kpi ku vu'ug kumine, ala li pa'ale ye Kiristo da pu vu'ug kumine. ¹⁴ Ka Kiristo ya'a da pu vu'ug kumine, alaa ti labasun la moolug ane zaalim, ka yanam yadda la me a zaalim. ¹⁵ Li ya'a a sida ye bane kpi pu vu'ugid kumine, ala Wina'am da pu vu'ug Kiristo kumine, ka lin pa'al ye tinam ma'ade ziri Wina'am yela, tiname yel ye Wina'am vu'ug Kiristo kumin la zug. ¹⁶ Bane kpi ya'a pu vu'ug kumine, ala Wina'am da pu vu'ug Kiristo kumine. ¹⁷ Ka Kiristo ya'a pu vu'ug kumine, ya yadda niñir la ane zaalim, ka ya tuumbe'ed kpelim bee ya ni. ¹⁸ Li me na pa'al ye bane a Kiristo yadda niñidib ka kpi la, bodigne. ¹⁹ Ti ya'a mor ti'ir Kiristo ni ti dunia beilim nwa, ti mor nimbaanligi gat so' mekama dunia ni.

²⁰ Amaa ne'ena ane sida ye Wina'am vu'ug Kiristo kumin, ka o sid a one vu'ug kumin yiiga. ²¹ Din a ninsaal yinni n mor kum n kenn dunia ni la na, ala men kum vu'ugir yine ninsaal yinni ni na. ²² Adam zug ka nidib wusa kpiid. Ala men ka bane a Kiristo nidib na vu'ug kumin. ²³ Amaa so' mekama mor o saja, ka Kiristo n vu'ug kumin yiiga, bane aa o nidib me na ti vu'ug o ken daar la na. ²⁴ Dunia naar na kenn

Kiristo lebig nya'an na, ka Kiristo na sa'am bane so'e dunia nwa paŋ ne kpi'eun dim ne na'anam wusa paŋ, ka zaŋ so'olim la yu'un lebisi tisi o Ba' Wina'am. ²⁵ Bozugo li ane tilas ye Kiristo di na'am hale ti paae saŋkan ka o dataas wusa na be o nu'usin. ²⁶ Ku'um ane dataa kane ka o na ti yuolim sa'am. ²⁷ Li yel Wina'am gbaunjin ye, "Wina'am zaŋ si'elnam wusa n niŋ Kiristo nu'usin." Amaa li pu pa'al ye si'elnam wusa la paas Wina'am one lee zaŋ si'el mekama wusa n niŋ Kiristo nu'usin laa. ²⁸ Si'elnam wusa ya'a ti be Kiristo nu'usin, on one a Wina'am Biig la me na niŋ o meŋ Wina'am nu'usin. Li ane Wina'am one zaŋ si'elnam wusa n niŋ o nu'usin la. Ka Wina'am na a si'elnam wusa na'ab.

²⁹ Nidib ya'a ku vu'ug kuminee, bo ka ninsieba di'ed ku'om suub tisid bane pun kpi la? Ku'um ya'a kudin ku vu'ugi, bo ka ba ninjid ne'enja? ³⁰ Ka bo ka ti kpen'esidi ti meŋ yela ni saŋa wusa? ³¹ M ba'abiise, m nwe'ed nyo'og ya yela, yanam be si'em Zugsob Yesu Kiristo ni la zug. Ne'enja zug ka m yeti ya ye m pu lal ne ku'um daa wusa la. ³² M daa nye yela Efesus teŋin wenne one zab ne gbigima ne, ka lin ya'a a dunia nwa yela ma'aa, li nyood a bo? Ku'um ya'a pu vu'ugida, siiliŋ la yel sida ye,

"Keli ka ti di ka nu,
ka beog ti saa kpiidne."

³³ Da ke ka so' ma'a yaa. Siiliŋ ane sida ye, "Dolim taab be'ed sa'amid ninsunj." ³⁴ Keli ka ya ya'am leb na, ka da lem tum tuumbe'ede. Sieba zi' Wina'am. Ka m sobid ye m diisi ya nyan.

Niŋgbij̄ ku'um vu'ugir la yela

35 Ka so' na bu'os ye, "Wala ka bane kpi la na ti vu'ug kumine? Niŋgbij̄ bo buudi ka ba na ti mora?" **36** Zoluga! Fu zi' ye fu ya'a but si'el biili ka li bul, asee pak la pun'e ka bul la yu'un vu'ugi? **37** Fun but si'el la kuduŋ ane biilif. Li tun'e a ki biilif bee biil sieba. Ka lin ka fu but la niŋgbij̄ ku wenne line na ti yi na laa. **38** Amaa Wina'am tisid biilif kan ka fu but la ne on Wina'am bood niŋgbij̄ si'a, ka me tisid biilif buudi wusa niŋgbij̄ kon'ob kon'ob.

39 Li ka' niŋgbina wusa n wen na. Ninsaalib more niŋgbij̄ buudi yinni, ka bunkonbid me niŋgbina bee li kon', ka niis niŋgbina me bee li kon', ka zimi me niŋgbina bee li kon'. **40** Saazug bunam more ba menj niŋgbina, ka dunia bunam me more ba menj niŋgbina. Venlim be saazug bunam niŋgbina la ni, ka venlim me be dunia bunam niŋgbina la ni. **41** Winig mor o menj venlim, ka nwadig me mor venlim si'a. Ka nwadibibis venlim me bee li gunni. Hale nwadibibis la soogin ba venlim be gun gun.

42 Ala ka li me na ti a kumvu'ugir saja. Niŋgbij̄ ya'a sig teñin, li pun'odne. Amaa Wina'am ya'a ti vu'ugi li, li pu pun'oda. **43** Ku'um mumne ne ziemis, ka na ti vu'ug ne venlim. Li mumne ne tadiris ka na ti vu'ug ne pañ. **44** Li ya'a sig teñin, li ane dunia ni niŋgbij̄. Amaa Wina'am ya'a ti vu'ugi li, li ane arazana ni niŋgbij̄. Ti mor niŋgbina line a dunia ni din. Ala men ti na ti mor niŋgbina line a arazana ni din. **45** Li sob Wina'am gbaunjin ye, "Adam aňkane da deñi be yiiga." Yesu one a niňkane

kpelim nya'aŋ la ane siig one tisid nyovur. ⁴⁶ Li ka' arazana ni ningbina la ka ti di'ed yiiga. Ti di'ed dunia ni din la yiiga, ka naan di'ed arazana ni din. ⁴⁷ Wina'am da maal denir dau, Adam la, ne teŋ titan. Amaa dau one tia'al la yi ne arazana ni na. ⁴⁸ Dunia nidib wusa n wenne nid on ka Wina'am da zaŋ teŋ titan maal la. Ka Wina'am nidib me wenne nid one da yi arazana ni na la. ⁴⁹ Tiname wenne nid one ka Wina'am maal ne teŋ titan la, ala men ti na ti wenne nid one yi arazana ni na la.

⁵⁰ M ba'abiise, ne'enja ka m sobidi yeti ya ye, ninsaal ningbina ane dunia ni din, ka ku nyanje kpen' Wina'am so'olim nii. Ningbiŋ line pun'od la ku nyanje di'e nyovur line ka' naare.

⁵¹ Kelisimi yelsua'adir kaŋa. Sieba na kpi, amaa li ka' wusaa. ⁵² Ka dunia naar, na'atan ya'a ti pieb, ti wusa na tiak yimmo, wenne nini amisid si'em la. Na'atan na pieb, ka bane kpi na vu'ug ne ningbina line kudin ku kpii, ka Wina'am na tiake ti ningbina. ⁵³ Li ane tilas ye dunia ni ningbiŋ kane pun'od la na gaad, ka ti na di'e ningbiŋ kane pu pun'oda. Ka ningbiŋ kane me kpiid na gaad, ka ti na di'e ningbiŋ line pu kpiida. ⁵⁴ Dinzugo ne'enja ya'a ti niŋ, ala ka line sob Wina'am gbauŋin ye, "Wina'am nyaj ku'um, ka ku'um len kae' la," na niŋ ameŋa. Li lem sob ye,

⁵⁵ "Ku'um, fu paŋ kane nyajed nidib ka toondi ba wenne naŋi yiti ton' nidib si'em la be yaa ni?"

⁵⁶ Li ane tuumbe'ed ket ka kum nyet paŋ na ton' nidib. Ka li ane wada la ket ka tuumbe'ed nyet

paŋ. ⁵⁷ Ka ti pu'us Wina'am bareka on tisi ti kum nyanger paŋ ti Zugsob Yesu Kiristo ni la.

⁵⁸ Dinzugo m ba'abinonja, yaname sadigim mi' ye bun lin ka ya niŋid Zugsob yela ka' zaalim la, yanam modigimi n zi'ene kiŋ kiŋ ka kpe'eŋi ya men̄ saŋa wusa ya tuuma ni n tis Zugsob la.

16

Ligidi la'asug n tis Jerusalem yadda niŋidib la yela

¹ M sobid ne'enja ne ye m yeli ya ligidi kan ka ya la'ased ye ya sunj Wina'am nidib bane be Juuda teŋin la yela. Doli pa'alug kan ka m pa'al Wina'am nidib bane be Galatia teŋin la.

² Alasidaar wusa, so' wusa yiisim zemis on tum nye ligid si'a digil, ka m ya'a ti paa na ligidi la'asug ku lem be. ³ M ya'a ti paa na, m na sob gbaŋ n tum nimbane ka ya men̄ na ti gaŋ la, ka ba more piini la keŋ Jerusalem. ⁴ Ka li ya'a lem nar ye m keŋ, ban on doli m, ka ti keŋ.

Paul gban'ar la yela

⁵ M gban'e ye m doli yi Masedonia teŋin, ka lin nya'an m na kena n kaae ya. ⁶ Daasi'er m na yuugi ya sa'an bi'ela bee be ne ya ka waad saŋa ti gaad, ka ya sunji m ka m gaadi keŋ zin'ig kan wusa ka m na keŋ. ⁷ M pu bood ye m kaae ya nannanna, li wenne m gaadne ka yina ye m kaae ya. M mor ti'ir ye m na be ya sa'an n yuug, Zugsob la ya'a maal suer tisi m. ⁸ Amaa m na kpelim be Efesus teŋin n paae Pentekost daar. ⁹ Suer yo'og kpela tisi m, ka m na tum Wina'am tuuma kane mor nyood, amaa dataas la zu'eya.

¹⁰ Timoti ya'a keenn ya sa'an na, yanam on di'em o ka o be ya sa'an, ka da ke ka o sunf sa'am. Bozugo o tumne Zugsob la tuuma wenne man tum si'em la. ¹¹ So' da ne'es oo, ka lee sujimin o, ka o gaadi ken ne sumalisim n nyanye lebi m sa'an na. M ten'esid ye on ne ti ba'abiis bama la na leb na.

¹² Ti ba'abiig Apollos yela. M kpe'enjid o saŋa wusa ye on ne ba'abiis bama la kena kaae ya. Ka o kudim pu bood ye o kenn nannanna naa. O ya'a paam suer, o na kena.

Sa'alug ne pu'usug

¹³ Gu'usimi, ka zi'e kin kin ka da bas ya yadda niŋir Wina'am nii. More sukpi'eun ne paŋ.

¹⁴ Tumini ya tuuma wusa ne noŋilim.

¹⁵ Ya mi' Stefanas ne o yidim yela, bane denji niŋ yadda niŋidib Akaia teŋin yiiga. Ba zaŋi ba meŋ n tumi tisid Wina'am nidib. ¹⁶ M belimi ya ne, ke ka ya beilim wenne nimbama, ne ya tumtum taaba wusa ne bane tum bedego suŋid Wina'am nidib la. ¹⁷ M mor sumalisim Stefanas ne Fortunatus ne Akaikus ken la yela na. Bozugo ba daa suŋi m ne suŋir kan ka yanam pu nyanye suŋim la. ¹⁸ Ba kpe'en man ne yanam sunya. Na'asimi nimbane wenne bama.

¹⁹ Wina'am nidib bane be Asia so'olim pu'usidi ya. Akuila ne Prisila ne Wina'am nidib bane la'asedi ba yin la pu'usidi ya su'uŋa, yaname wusa a yinni ne ti Zugsob la zug. ²⁰ Ba'abiis la wusa pu'usidi ya. Pu'usimi taaba ne noŋilim.

²¹ Man meŋ nu'ug ka m sobid ne'eŋa, ye man Paul n pu'usidi ya.

22 On mekama pu noŋ Zugsob la, kaanb be'ed
be on sob zugin. Ti sosid ti Zugsob ye o kena.

23 Ti Zugsob Yesu yelsum be ne ya.

24 M noŋilim be ne ya wusa, tiname a yinni ne
Kiristo Yesu la zug.

Wina'am Gbaunj (Ghana)

The New Testament the Kusaal language (Ghana)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kusaal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c688c8bf-38ac-5c00-90bd-6e4eaa165a20